

ІНТЕГРАЦІЯ НАУКИ І ПРАКТИКИ ЯК КОНЦЕПТУАЛЬНА ТА ОРГАНІЗАЦІЙНА ОСНОВА РОЗВИТКУ ОСВІТИ

Динаміка розвитку сучасної національної економіки наполегливо вимагає трансформації провідних освітніх закладів держави у центри ефективного співробітництва науки, освіти та бізнесу. Провідні міжнародні заклади бізнес освіти демонструють успішний досвід впровадження моделей взаємодії установ вищої професійної освіти з роботодавцями — компаніями та державними установами. Ідея інтеграції науки і практики полягає у створенні центрів на базі вітчизняних університетів, науково-дослідних інститутів та компаній (по типу американських університетів). Головна мета партнерської взаємодії — сприяння залученню ресурсів роботодавців (інтелектуальних, кадрових, організаційних, матеріальних, фінансових тощо) у процеси життєвого циклу сучасного університету з метою посилення конкурентоспроможності випускників на ринку праці та формування навичок прикладного цільового характеру по відношенню до конкретних роботодавців.

На сьогодні існує вагома проблема забезпечення готовності випускників вузів до самостійного ефективного функціонування на сучасному ринку праці. Мають місце бар'єри соціокультурного і психологічного характеру при розробці, впровадженні та адаптації інноваційних програм інтеграції науки та практики. Інноваційні програми, як правило, не завжди мають адекватне психологічно-педагогічне обґрунтування їх доцільності, прозорість умов впровадження та методів контролю результативності. Досвід роботи переконливо демонструє доцільність зосередження зусиль на забезпеченні студентів та їх роботодавців оперативною інформацією стосовно ситуації на ринку праці, тенденціях його розвитку та вимог конкретних компаній до пошукачів вакантних посад. Роботодавці, у свою чергу, зацікавлені у вичерпній інформації про якість підготовки студентів, що навчаються по конкретним освітнім програмам як гарантії ефективного відбору випускників на вакантні посади.

Слід констатувати наявність дисбалансу ринку праці і ринку освітніх послуг і врешті-решт недостатнє фінансування інноваційних процесів у системі вищої освіти України. Сприяння зайнятості студентів та працевлаштування випускників можливе за-

собом врахування рекомендацій по оптимізації взаємодії та діяльності державних компетентних органів, компаній-роботодавців та університетів. Зокрема:

1. Компетентним структурним підрозділам Міністерства освіти України:

- сформувати робочу групу по питанням взаємодії вузів із підприємствами та промисловцями для розробки проекту нормативних документів, що регламентували б діяльність Центрів сприяння зайнятості студентів при державних органах влади по регіонам України;

- запровадити спільно з союзами промисловців та підприємців періодичні семінари-наради по проблемам ринку праці;

- розширити масштаби використання та фінансування об'єктів інтелектуальної власності, створених на базі закладів освіти.

2. Керівникам зацікавлених підприємств та організацій:

- розширити впровадження в навчальний процес електронних освітніх ресурсів у форматі єдиної мережі зв'язку між компанією та навчальною аудиторією;

- упровадити в програми підвищення кваліфікації викладачів і спеціалістів системи вищої професійної освіти модуль «Соціально-психологічні основи і технології забезпечення удосконалення процесів працевлаштування випускників вузів»;

- приділити особливу увагу впровадженню у навчальний процес інноваційних технологій навчання модернізації існуючої системи організації виробничих та переддипломних практик (розширення прямих контактів вузів з роботодавцями, створення інноваційних кафедр, здатних швидко реагувати на кон'юнктуру ринку, розширення міжкафедральної та міжфакультетської взаємодії у процесі підготовки спеціалістів, розвиток нових форм підвищення кваліфікації викладачів).

3. Закладам вищої професійної освіти:

- запровадити тренінги молодих викладачів за проблематикою: «Інноваційні технології навчання у вузах» та «Створення і функціонування системи управління якістю підготовки спеціалістів у вузі»;

- трансформувати методику роботи над дипломним проектом у напрямку посилення практичної складової, зокрема, розширити тематику досліджень за переліком проблем, у вирішенні яких зацікавлений роботодавець;

- сприяти посиленню рейтингових позицій університету за собом представлення магістерських дипломних робіт на міжнародні та всеукраїнські конкурси та огляди.

Таким чином, вважаємо за потрібне посилення взаємодії наукової сфери та практичної у форматі Центрів бізнес-освіти на базі провідних університетів при сприянні компетентних державних структур як передумови послідууючої їх інтеграції. Взаємодія передбачає взаємний вплив, обмін, проведення спільних дій. Так, варіанти вирішення конкретних виробничих проблем, розроблені у студентських аудиторіях, можуть стати джерелом посилення конкурентоспроможності компаній унаслідок акумулювання нових креативних ідей. З іншої сторони, потенційною можливістю працевлаштування студентів. Усвідомлення практичною сферою першочергового значення науки для економічного процвітання і соціального добробуту суспільства повинно стати концептуальною та організаційною основою подальшого розвитку вищої освіти.

І. С. Каленюк , проф.,
кафедра міжнародної економіки

ПОШИРЕННЯ ІНОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМІ ТРАНСКОРДОННОЇ ОСВІТИ

Сучасний процес глобалізації знаходить прояв у різноманітних формах посилення зв'язків та взаємозалежності країн світу, загостренні глобальних проблем та активізації зусиль людства по їх вирішенню, формуванні регіональних інтеграційних утворень. У цей процес залучаються не тільки економічна, а й інші сфери, у тому числі така важлива, як система освіти.

Відмітною рисою сучасності стала поява міжнародних форм організації освітньої діяльності: міжнародних спільних освітніх та наукових проектів, спільні навчальні заклади, можливість одночасного отримання дипломів вищих навчальних закладів різних країн. Зростання масштабів такої діяльності лежить в основі появи «трансграничної освіти» (transborder education). До ТКО відносять усі види програм вищої освіти, навчальних курсів чи освітніх послуг, при наданні яких учні чи студенти знаходяться в іншій країні ніж та, з якої ВНЗ, що присвоює диплом. Програми можуть належати освітній системі іншої країни та реалізовані незалежно від будь-якої національної системи освіти.

Поширення ТКО стало можливим із застосуванням новітніх інформаційних технологій і є реальним кроком до глобалізації освіт-